

Розгорніть зошит і запишіть
число та тему уроку:

Групи слів за ВЖИВАННЯМ

Запам'ятай!

Лексика, що використовується в усіх стилях, є **загальноживаною**.

Лексика, що використовується тільки в певних стилях, є **стилістично забарвленою**.

Розгляньте таблицю: Загальноновживана лексика

Групи лексики	Приклади
Назви явищ та об'єктів природи	вода, повітря, дощ, мороз, сніг
Назви осіб за спорідненістю	батько, мати, дочка, син, брат
Назви осіб за професією	лікар, учитель, артист
Назви побутових предметів	стіл, стілець, ніж, хліб, стеля
Назви ознак	білий, зелений, близький
Назви дій, процесів і станів	ходити, сидіти, читати
Назви рослин і тварин	верба, ячмінь, жито, кінь
Назви на позначення кількості	один, п'ять, мало, багато
Службові слова	і, а, але, щоб, зате

Розгляньте таблицю: Стилістично забарвлена лексика

Групи лексики	Приклади
Професійні слова і терміни	учитель, дошка, підмет, іменник
Діалектні слова	когут (півень), вуйко (дядько)
Просторіччя	спінджак (піджак), булгахтер (бухгалтер)
Жаргонізми	шпора (шпаргалка), на шару (задарма)
Офіційно-ділова лексика	наказ, протокол, довідка, заява

Прочитайте поезію:

На Київщині (в Літках) взуття

зовуть обувка,

а огірок звичайний в Чернігові-

гурок,

а кошик на Поліссі (в Іванкові)-

кошувка,

і назви, і вимова різняться що не

крок.

Д.Білоус

Розгляньте зображення
Мова, характерна для певної
місцевості, називається діалектом, або
говором.

В українській мові розрізняють три діалекти: північний (поліський), південно-східний і південно-західний.

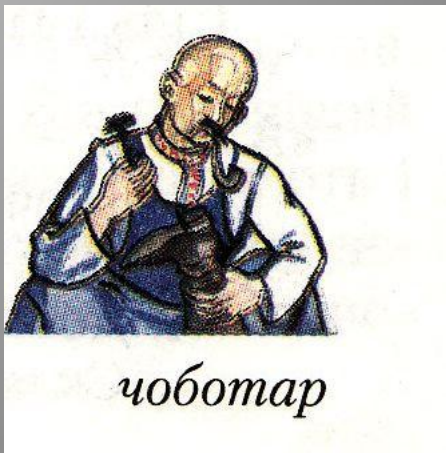

Слова, характерні для певної
місцевості, називаються

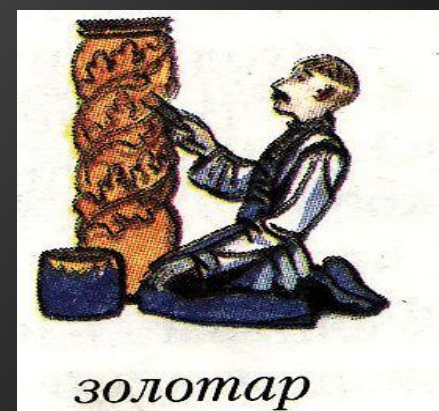
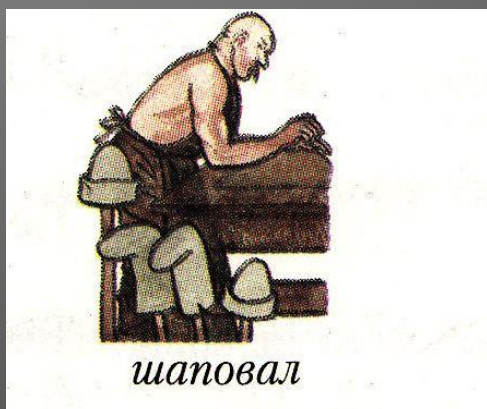
діалектними.

Наприклад: картопля-картоха,
картошка, бараболя, барабуля,
мандибурка, крумплі, бульба, ріпа.

Професійні слова

Професійні слова-

це слова, які використовують спеціалісти певної галузі.

Це назви знарядь праці, трудових процесів, сировини, з якою працюють спеціалісти.

Наприклад: столяр-пилка, рубанок, свердло.

Слова, що
вживаються в мові
недостатньо
освічених людей,
називаються
просторічними.
Наприклад: мебля
(меблі), упослі
(потім).

Жаргонізм-
слова, які вживають
люди, що мають
однакову
професію, вік,
спільні інтереси.
Наприклад: шпора
(шпаргалка), прикид
(одяг).

Слова, що використовуються в діловому спілкуванні, у написанні документів, належать до офіційно-ділової лексики.

Наприклад: заява, протокол, заслухати, обговорити, засідання, на основі, згідно з, у зв'язку з...

Подумай!

1. Визнач рядок, у якому всі слова належать до стилістично забарвлених:

а) навчання, море, місто;

б) узбережжя, куця, лавр;

в) реготати, гаркнути, татуня;

г) кажан, далекий, бронхіт.

2. Визнач рядок, в якому відсутні стилістично забарвлені слова:

а) парта, сонечко, учитель;

б) дівчатко, вклонитися, вітрюган;

в) хлопці, рятувати, сизий;

г) блискавка, волейбол, спантеличити.

3. У якому рядку всі слова-
загальноновживані:

а) отаман, оренда, берег, вечір;

б) вода, земля, сонце, вітер;

в) день, конференція, гетьман,

вибір?

4.Професійні слова і терміни
належать до:

а)загальноновживаних слів;

б)стилістично забарвлених;

в)діалектних слів.

5. Установи відповідність між словами та їх групами за вживанням:

- 1 Діалектні слова. А Хліб,годинник,виделка.
- 2 Професійні слова. Б Телепнутися,предки,відак.
- 3 Просторічні слова. В Шрифт,відмінок,щоденник.
- 4 Загальноновживані слова. Г Бистрець,когут,живець.

6. Установи відповідність між словами та їх групами за вживанням:

1 Жаргонізми.	А Синус, молекула, фонема.
2 Загальноновживані.	Б Боцян, городник, жарничка.
3 Терміни.	В Дундук, шурупати, драїти.
4 Діалектні.	Г Сорочка, молодий, сир.

Перевір себе!!

Відповіді

1.в).

2.в).

3.б).

4.б).

5.1-Г, 2-В, 3-Б, 4-А.

6.1-В, 2-Г, 3-А, 4-Б.

ТИ МОЛОДЕЦЬ!